

Základy firemních financí

Cvičení 6.

Kalkulace nákladů I

- absorpční kalkulační metody
  - kalkulace metodou procenta režie
- kalkulace metodou ABC

Procento režie

- Slabou stránkou kalkulace dělením s poměrnými čísly je skutečnost, že předpokládá rozvrhnutí všech režii podle stejného (jediného) parametru. Ten bývá v praxi typicky technického či technologického charakteru (délka, váha) a jeho relevantnost je v případě režie výrobní snadno přijatelná. U jiných režii (správní, odbytové, zásobovací) však již tento předpoklad zpravidla splněn není.
- Kalkulační metoda procenta režie proto zavádí právě tolik parametrů, resp. rozvrhových základů (RZ_i), kolik je režii k rozvrhování. Standardně se u této metody používají jako rozvrhové základny přímé náklady.
- Přiřazení rozvrhových základů k daným typům režie je většinou dáno tradicí a zkušenostmi s daným způsobem organizace výroby. U neautomatizované výroby se tak např. standardně předpokládá, že pro rozvržení výrobní režie je jako rozvrhová základna relevantní materiál přímý.

Procento režie Ia: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky. Přiřazení rozvrhových základů k režímům je následující: MAT_P pro R_V a $MZDY_P$ pro R_S .

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Σ
Kusů	1	1	
MAT_P	80 000	120 000	200 000
$MZDY_P$	20 000	40 000	60 000
R_V	...	...	400 000
R_S	...	...	300 000
N_C celkem	...	...	960 000
N_C na kus	...	...	

Procento režie Ib: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky. Přiřazení rozvrhových základů k režímům je následující: MAT_P pro R_V a $MZDY_P$ pro R_S .

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Σ
Kusů	2	2	
MAT_P	80 000	120 000	200 000
$MZDY_P$	20 000	40 000	60 000
R_V	...	...	400 000
R_S	...	...	300 000
N_C celkem	...	...	960 000
N_C na kus	...	...	

Procento režie IIa: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky. Přiřazení rozvrhových základů k režii je následující: MAT_P pro R_V a $MZDY_P$ pro R_S a OPN pro R_O a R_Z .

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Výrobek V_3	Σ
Kusů	1	1	1	
MAT_P	100	400	300	800
$MZDY_P$	250	150	100	500
OPN	200	100	200	500
Přímé náklady	...	...	...	1 800
R_V	...	...	...	2 000
R_S	...	...	...	1 000
R_O	...	...	...	600
R_Z	...	...	...	800
Režie	...	...	...	4 400
N_C celkem	...	...	...	6 200
N_C na kus	...	...	...	

Procento režie IIb: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky. Přiřazení rozvrhových základen k režii je následující: MAT_P pro R_V a $MZDY_P$ pro R_S a OPN pro R_O a R_Z .

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Výrobek V_3	Σ
Kusů	6	4	6	
Hmotnost (kg)	3	15	12	
MAT_P	400	320	240	960
$MZDY_P$	700	400	500	1 600
OPN	190	760	570	1 520
Přímé náklady	...	...	...	4 080
R_V	...	...	...	2 700
R_S	...	...	...	1 000
R_O	...	...	...	600
R_Z	...	...	...	800
Režie	...	...	...	5 100
N_C celkem	...	...	...	9 180
N_C na kus	...	...	...	

ABC (Activity Based Costing)

- metoda založená na identifikaci tzv. cost drivers a přiřazení nákladů pomocí nich
- na základě podrobnější účetní evidence může být např. možné přiřadit původně nepřímé náklady přímo konkrétním výrobkům
- z nepřímých nákladů se tak stávají náklady přímé a žádnou režii pak není třeba alokovat

Příklady - ABC

- I. Firma vyrábí dva typy výrobků – V_1 v objemu 100 kusů a V_2 v objemu 200 kusů. Na výrobu 1 kusu V_1 jsou potřeba 2 hodiny přímé práce, na výrobu 1 kusu V_2 jsou potřeba 3 hodiny přímé práce. Náklady přímé práce jsou 200 Kč/hod. Na 1 kus V_1 se spotřebuje přímý materiál v hodnotě 600 Kč, na 1 kus V_2 v hodnotě 400 Kč. Výrobní režie činí 1 100 000 Kč a je tvořena takto:

Aktivita	Náklady	Počet událostí	
		V_1	V_2
nastavování strojů	300 000	20 000	10 000
kontrola kvality	150 000	30 000	20 000
výrobní objednávky	100 000	400	600
strojové hodiny	500 000	20 000	30 000
příjem materiálu	50 000	200	800
	1 100 000		

- Kalkulace celkových nákladů – doplňte tabulku:

	V_1	V_2	$V_1 + V_2$
Přímý materiál			
Přímá práce			
Nastavování strojů			
Kontrola kvality			
Výrobní objednávky			
Strojové hodiny			
Příjem materiálu			
Celkem			

- Kalkulace celkových jednotkových nákladů – doplňte tabulku:

	V_1	V_2
Přímý materiál		
Přímá práce		
Nastavování strojů		
Kontrola kvality		
Výrobní objednávky		
Strojové hodiny		
Příjem materiálu		
Celkem		

II. Firma vyrábí dva typy výrobků – V_1 v objemu 500 kusů a V_2 v objemu 2 000 kusů. Na výrobu 1 kusu V_1 jsou potřeba 2 hodiny přímé práce, na výrobu 1 kusu V_2 jsou potřeba také 2 hodiny přímé práce. Náklady přímé práce jsou 200 Kč/hod. Na 1 kus V_1 se spotřebuje přímý materiál v hodnotě 600 Kč, na 1 kus V_2 v hodnotě 400 Kč. Tržní cena výrobku V_1 je 2 500 Kč, V_2 1 500 Kč. Vypočítejte náklady na jednotku každého typu výrobku a zhodnoťte situaci firmy, jestliže výrobní režie činí 2 200 000 Kč a je tvořena takto:

Aktivita	Náklady	Počet událostí	
		V_1	V_2
nastavování strojů	600 000	20 000	10 000
kontrola kvality	300 000	30 000	20 000
výrobní objednávky	200 000	400	600
strojové hodiny	1 000 000	20 000	30 000
příjem materiálu	100 000	100	900
	2 200 000		

- Kalkulace celkových nákladů – doplňte tabulku:

	V_1	V_2	$V_1 + V_2$
Přímý materiál			
Přímá práce			
Nastavování strojů			
Kontrola kvality			
Výrobní objednávky			
Strojové hodiny			
Příjem materiálu			
Celkem			

- Kalkulace celkových jednotkových nákladů – doplňte tabulku:

	V_1	V_2
Přímý materiál		
Přímá práce		
Nastavování strojů		
Kontrola kvality		
Výrobní objednávky		
Strojové hodiny		
Příjem materiálu		
Celkem		

- Doporučení: ...

- Příklad řešte znovu s tím, že výrobní režii ve výši 2 200 000 Kč rozpočítáte podle přímého materiálu.

Kalkulace celkových nákladů – doplňte tabulku:

Výrobek	V₁	V₂
Přímý materiál		
Přímá práce		
Výrobní režie		
Celkem		

Kalkulace celkových jednotkových nákladů – doplňte tabulku:

Výrobek	V₁	V₂
Přímý materiál		
Přímá práce		
Výrobní režie		
Celkem		

Doporučení: ...